

T. A. Smedes en de creationisten

14 September 2010, door Jan van Meerten

Op een zaterdag in februari was ik in Zwolle om een congres bij te wonen. Wanneer ik bij een dergelijk congres ben, kan ik het niet laten om langs de boekentafel te lopen. Op die boekentafel lagen zo'n vijftig boeken over geloof en natuurwetenschap. Ik kocht er twee, waaronder het boek waar ik het nu over wil hebben, namelijk *God en Darwin* [1] van theoloog Taede Smedes. Ik zette het boek in de kast en dacht 'ik hoop dat ik er ooit nog eens aan toekom'. Enige tijd geleden kocht ik het boek *God en de menselijke maat* [2] van dezelfde auteur. Dat boek heb ik in een adem uitgelezen. Ik vond het een mooi boek. Niet dat ik het met alles eens was, maar de schrijfstijl was prettig om te lezen en er zaten enkele punten in die het overdenken waard waren. Enkele dingen, zoals een kwaad woord over creationisten, nam ik voor lief. Doordat ik *God en de menselijke maat* een boeiend boek vond, dacht ik: laat ik *God en Darwin* ook eens lezen. Ik begon met het boek in de verwachting net zo'n boek aan te treffen als *God en de menselijke maat*. Helaas vond ik niet wat ik verwacht had.

Voorwoord

In het boek *God en Darwin* komt heel duidelijk naar voren dat godsdienstfilosoof en theoloog Taede Smedes een hekel heeft aan creationisten. Hij schrijft dingen als: '*Creationisme en ID deugen theologisch van geen kanten. Jammer dat toch zo veel orthodoxe gelovigen er wat in zien*' [3], of: '*Eigenlijk is het verbijsterend dat creationisme en Intelligent Design weer in het brandpunt van de belangstelling staan.*' [4] Vanwaar die hekel? In dit artikel wil ik alleen zijn uitlatingen over het creationisme bespreken. We zien dat veel argumenten van Smedes veroorzaakt worden doordat hij slecht geïnformeerd is over

het creationisme. Ook zijn er een aantal drogredenen te vinden in zijn betoog. Ik vind het jammer, maar ook schadelijk voor het creationisme dat Smedes zo slecht geïnformeerd is over de stroming waar hij kritiek op heeft.

Het doel van dit artikel is zijn uitlatingen over het creationisme aan de kaak te stellen en kritisch te bespreken. Het doel is niet om de genoemde theorieën van de creationisten kritisch te bespreken, maar alleen te laten zien dat sommige uitspraken van Smedes niet kloppen.

Bespreking van de gegevens

1. Literatuur

Wanneer ik een boek lees, kijk ik altijd eerst achterin. Welke bronnen heeft de schrijver geraadpleegd? Zijn het bronnen die ik al ken, of zijn het bronnen die onbekend zijn? We zien dat Smedes weinig bronnen gebruikt uit de creationistische gemeenschap. De boeken die hij wel gebruikt heeft, citeert hij meestal alleen omdat ze genoemd worden in de tekst, maar niet om hun argumenten te bespreken of te tonen. We zien dat hij een boek van J. A. van Delden [5], dat uit 1977 afkomstig is, gebruikt heeft in zijn literatuurlijst. In de tekst zien we dat hij dit boek gebruikt heeft om te laten zien dat er in het verleden boeken verschenen zijn vanuit de EO. Hij haalt de twee boeken van Ben Hobrink [6] aan. Dit doet hij om duidelijk te maken wat Ben Hobrink geschreven heeft, wanneer hij zijn plagiaat bespreekt. Als laatste zien we het Duitse boek van Junker en Scherer. [7] In de tekst waarin naar het boek verwezen wordt, lezen we: *'Het Duitse creationistische schoolboek 'Evolution: Ein kritisches Lehrbuch' verkoopt zeer goed en is in veel schoolbibliotheken voorhanden.'* [8] Er wordt dus alleen gezegd welk boek bedoeld wordt, en het lijkt erop dat Smedes dit heeft overgenomen van Numbers. [9] We zien dus dat Smedes geen creationistische boeken gebruikt heeft. Het lijkt erop dat Smedes vooral boeken

gebruikt heeft die niet-creationistisch van aard zijn, maar wel over het creationisme gaan. Zoals het boek van Numbers [10]. In tegenstelling tot de bespreking van ID [11], gebruikt Smedes geen eigen creationistische bronnen. [12] Daarom is het logisch dat je scheef uitkomt. Ik zou Smedes willen adviseren welke boeken hij zou moeten lezen, zodat hij een beter beeld krijgt van het jonge-aarde-scheppingsmodel, zodat hij in het vervolg de creationisten beter kan beschrijven.

2. De grondlegging van het creationisme in het begin van de 20^e eeuw?

Volgens Smedes is William Jennings Bryan een van de grondleggers van het creationisme. [13] Het lijkt erop dat Smedes dit uit het boek van Numbers heeft. Numbers laat namelijk zien dat de geschiedenis van het creationisme begint met mannen als William Jennings Bryan en George McCready Price. [14] Smedes noemt de periode van Bryan en Price zelfs 'de eerste periode' [15] van het creationisme. Deze gedachte wordt weerlegd door creationisten in het volgende citaat, dat ik daaronder nog verder wil uitdiepen: *'Tegenstanders van de historiciteit van Genesis verwijzen graag naar het boek van Ronald Numbers, getiteld 'The Creationists'. Numbers wordt geciteerd omdat hij zou hebben aangetoond dat het 'jonge-aarde-creationisme' in de jaren twintig van de vorige eeuw bedacht is door zevendedagsadventist George McCready Price. Dit is een van de meest absurde voorbeelden van historisch revisionisme, vergelijkbaar met het fabeltje dat de mensheid vroeger geloofde dat de aarde plat was. Het lijkt wel alsof Numbers niets weet over de geschiedenis van vóór de periode van Price en Ellen White.'* [16] In de eeuwen ervoor ging de zogenaamde 'scriptural geologist' ook uit van een jonge aarde en een zondvloed. Zo schreef Nicholaus Steno (1638-1686) in zijn *Prodromus* (1669) dat de aarde bijna 6000 jaar oud (in navolging van Ussher) was, en dat sedimentaire strata met daarin fossielen op de continenten gedeponeerd waren door de zondvloed. Een eeuw later gebruikte

Alexander Catcott (1725-1779) in zijn *Treatise on the Deluge* (1768) geologische argumenten om het Genesisverhaal te verdedigen, met daarin een recente schepping en een grote vloed die de hele geologische kolom produceerde. De fysicus en geoloog John Woodward (1665-1722) deed een beroep op de Vloed om stratigrafie en fossilisatie te verklaren. Dit beschreef hij in zijn boek *Essay Toward a Natural History of the Earth* (1695). [17] Dankzij Terry Mortenson is er een schat aan vroeger creationistisch gedachtegoed opengebroken. In zijn boek *The Great Turning Point* noemt hij nog zeven andere geologen die ik hier zal noemen: Granville Penn (1761-1844), George Bugg (1769-1851), Andrew Ure (1778-1857), George Fairholme (1789-1846), John Murray (1786-1851), George Young (1777-1848) en William Rhind (1797-1874). [18] Al deze geologen geloofden in een recente schepping en een wereldwijde vloed. Ze zouden vandaag de dag creationisten worden genoemd. In dit boek is duidelijk gemaakt dat het jonge-aarde-creationisme niet van recente oorsprong is, maar oude papieren heeft. Als we de theologische kant van het jonge-aarde-creationisme bekijken, heeft deze nog veel oudere papieren. Seraphim Rose heeft gekeken wat de vroege kerkvaders dachten over een recente schepping en de zondvloed. Hij kwam tot de conclusie dat Johannes Chrysostomus (344-407), Efreem de Syriër (306-372), Basilius de Grote (329-379) en Ambrosius van Milaan Genesis zowel letterlijk als symbolisch interpreteerden. Het boek heb ik zelf niet gelezen. Terry Mortenson schrijft erover in *Journal of Creation*. [19] Het geloof in een schepping van zes dagen en een jonge aarde is al heel oud. Het is tot nu toe niet historisch vast te stellen wanneer dit geloof begonnen is.

Als Smedes creationisten ziet als alleen anti-evolutietheorie (wat niet terecht is), is het creationisme ook niet begonnen met Bryan, maar o.a. met Charles Hodge. Deze schreef in 1874 (ruim 15 jaar na het verschijnen van Darwins boek) een geschrift onder de titel *What is Darwinism?* Volgens een schrijver 'kan Hodge met recht een voorloper genoemd worden van het moderne creationisme'.

In dit geval wordt het moderne creationisme gezien als een verweer tegen de evolutietheorie. [20] Het is wel historisch vast te stellen wanneer de kritiek van creationisten op Darwin begonnen is. Smedes heeft het ontstaan van het creationisme niet juist beschreven. Het creationisme is al heel oud, zoals we hierboven zagen. Het verweer tegen de evolutietheorie door creationisten [21] begon in de tijd van Darwin en niet 50 jaar daarna.

3. Creationisten en het verlichtingsdenken

Smedes schrijft: *'Creationisten noemen zichzelf orthodox, maar feitelijk zijn ze zeer modern (in de zin van: stoelend op het verlichtingsdenken).'* [22] Creationisme stoelt niet op het verlichtingsdenken. [23] Al vóór de Verlichting was het voor veel gelovigen duidelijk dat de aarde ongeveer 5500 jaar geleden in zes dagen was geschapen. Dit blijkt duidelijk uit de hieronder geciteerde bron, die naar huidige maatstaven creationistisch te noemen is:

'Niet van eeuwigheid, maar in de tijd, of in het begin des tijds - Gen. 1:1: In den beginne schiep God den hemel en de aarde, te weten voor 5534 jaren, zoals Melanchthon uitrekende in het jaar 1571. Want volgens de berekening van Melanchthon zijn er van de schepping van de wereld tot de geboorte van Christus 3963 jaren. Volgens die van Luther 3960 jaar. Volgens die van Geneve 3943 jaar. Volgens die van Beroaldus 3929 jaar. Dus heeft de wereld volgens Melanchthon in het jaar 1571, 5534 jaar bestaan; volgens Luther 5531, volgens die van Geneve 5514, en volgens Beroaldus 5500 jaar. Deze berekeningen komen wat het hogere getal (5500) betreft voldoende overeen, ook al bestaat er verschil van mening over het lagere getal. Daarom is het duidelijk dat de wereld toen in ieder geval niet meer dan ongeveer 5534 jaar geleden door God geschapen werd. Zo blijkt dan, dat ze niet van eeuwigheid er is.' [24]

Over de schepping in zes dagen het volgende:

'Niet haastig of in een ogenblik tijds, maar in zes dagen - Gen. 2:2: 'Als nu God op den zevenden dag volbracht had Zijn Werk wat Hij gemaakt had. Waarom niet in een ogenblik?' 1. Omdat God gewild

heeft dat de schepping der materie duidelijk onderscheiden zou kunnen worden van de formering van de andere dingen, die daaruit zouden bestaan. 2. Hij heeft Zijn macht en vrijheid willen betonen, om voort te brengen hetgeen Hij wil, zelfs zonder natuurlijke oorzaken. Bijvoorbeeld: als Hij het licht in de wereld brengt, de aarde vruchtbaar maakt en spruiten daaruit verwekt, nog voordat de zon en maan geschapen waren. 3. Hij heeft Zijn goedheid en voorzienigheid willen betonen, waardoor Hij Zijn schepselen onderhoudt, en hen, zelfs toen ze er nog niet waren, al verzorgt; zoals Hij ook alle mensen en dieren pas in de wereld inleidde, toen ze reeds van vruchten en geschikt voedsel voorzien was. 4. Hij heeft ons door deze scheppingsorde niet willen brengen tot een oppervlakkige, maar tot een ijverige overdenking van Zijn werken, welke overdenking Hij ook voor het ganse menselijke geslacht, door de inzetting van de Sabbat, gebeiligd heeft.' [25]

De eerste druk van de Heidelberger Catechismus kwam uit in januari of februari van het jaar 1563. [26] Dit is ongeveer honderd jaar voor de verlichting. Creationisme is niet gestoeld op het verlichtingsdenken, maar is gestoeld op de geschriften van diverse christelijke voorvaderen, en niet te vergeten op de boodschap van de Bijbel zelf. Het is niet de bedoeling om hier een lijn van 'creationistenafstamming' uit te zetten; dat is hierboven al deels gedaan onder punt 2. Kort samengevat: wat Taede Smedes beweert is onjuist. Wanneer Smedes een beetje op de hoogte was geweest van het creationisme, maar ook van de geschiedenis van het creationisme van vóór de Verlichting, had hij dit kunnen weten.

4. 'The Fundamentals' en de evolutietheorie

Smedes schrijft: 'Het is belangrijk om op te merken dat de schrijvers van *The Fundamentals* [27] niet reageerden op het darwinisme; evolutie was geen punt dat hun aandacht verdiende.' Volgens Smedes waren de meeste fundamentalisten 'eigenlijk aanhangers van theïstische evolutie'. [28] Op hetzelfde congres waar ik het boekje *God en Darwin* gekocht heb, kreeg ik ook een krant van het Nederlands Dagblad in handen gedrukt. 'Toevallig'

stond daar net een stukje in van René Fransen dat over het Darwinjaar ging. Fransen schrijft over *The Fundamentals*: 'Toen Amerikaanse christenen zich een eeuw geleden wapenden tegen de opkomende Schriftkritiek, stelden ze 'The Fundamentals' op, een serie publicaties waarin de essentie van het christelijk geloof werd beschreven. Die repten met geen woord over evolutie. Sterker nog, enkele auteurs van deze serie documenten waren ronduit positief over evolutie.' [29] Hieruit blijkt duidelijk dat Smedes en Fransen de boeken van *The Fundamentals* niet geraadpleegd hebben, anders waren zij niet tot een dergelijke conclusie gekomen. [30] Ik vroeg medecreationisten of het werkelijk zo was dat *The Fundamentals* geen melding maakten van evolutie, en ze verwezen mij naar de bron die in de voetnoot staat. [31] Het werk van *The Fundamentals* gaat wel degelijk over evolutie; evolutie was wel degelijk een punt wat de aandacht verdiende. Maar liefst drie van de negentig hoofdstukken zijn gewijd aan de evolutietheorie. Verder zijn er nog enkele hoofdstukken die te maken hebben met de discussievraagstukken. Ik heb voor het gemak de titels opgezocht en ze hieronder neergezet:

1. Hoofdstuk 2 - *The Mosaic Authorship of the Pentateuch*, door prof. George Frederick Wright.
2. Hoofdstuk 11, *The Early Narratives of Genesis*, door prof. James Orr.
3. Hoofdstuk 14, *The Doctrinal Value of the First Chapter of Genesis*, door de Revelation Dyson Hague.
4. Hoofdstuk 17, *The Recent Testimony of Archeology to the Scriptures*, door M.G. Kyle.
5. Hoofdstuk 18, *Science and Christian Faith*, door prof. James Orr.
6. Hoofdstuk 68, *The Decadence of Darwinism*, door Henry H. Beach.
7. Hoofdstuk 69, *The passing of Evolution*, door prof. George Frederick Wright.
8. Hoofdstuk 70, *Evolutionism in the Pulpit*, door An Occupant of the Pew.

In elk van deze hoofdstukken wordt minimaal een keer over evolutie gesproken. Dus nogmaals: maar liefst 8 hoofdstukken zijn van belang voor de discussie van vandaag. Het is dus een grove misvatting dat *The Fundamentals* 'met geen woord reppen over evolutie' of in de woorden van Smedes 'dat evolutie geen punt was dat hun aandacht verdiende'. Er waren schrijvers onder hen die de claim accepteerden van geologen dat de aarde miljoenen jaren oud was. Volgens Terry Mortenson ging het om drie van de zes schrijvers. [32]

5. Smedes en het argumentum ad populum

Smedes gebruikt in zijn bewering 'dat creationisten en ID'ers binnen het christelijk geloof nog steeds een minderheidspositie hebben en niet representatief zijn voor het christelijk geloof' [33] een argumentum ad populum. Hij ziet dat creationisten een minderheidspositie hebben in het christendom. En dat de meeste christenen 'gelukkig niet zo denken'. Ergens anders in zijn boekje benadrukt hij nog een keer dat het creationisme zich in een minderheidspositie begeeft. [34] Wanneer iets een minderheidspositie inneemt, is een mens snel geneigd om het als onwaar te bestempelen. Misschien bedoelt Taede het niet zo, maar zo komt het wel over.

6. De meeste gelovigen verwerpen het creationisme?

In het boekje merkte Taede Smedes op: 'De meeste gelovigen verwerpen creationisme als onzinnig en achterhaald, en dat doen ze met recht.' [35] Waarop baseert Smedes deze uitspraak? Is er een onderzoek geweest naar wat gelovigen accepteren en wat niet? Ik zou aan Smedes willen vragen of hij daar onderzoeken van heeft: aan loze stellingen heb ik niets. In 2007 hield de EO een jubileumonderzoek over de schepping. Daaruit bleek dat de meerderheid (61%) van haar leden in een schepping van zes dagen van 24 uur gelooft.

[36] Wat opvalt in het onderzoek is dat ‘meer dan 70% van de bevindelijk-gereformeerde EO-leden en 66% van de evangelische leden gelooft dat de aarde in zes dagen van 24 uur geschapen is. Bij PKN-leden en Nederlands-/vrijgemaakt-gereformeerde respondenten, ligt dat percentage lager, op 54%’. [37] Dit is niet om aan te tonen dat de schepping dus waar moet zijn, maar om te laten zien dat Smedes geen grond heeft voor zijn stelling, tenminste zoals ik dat nu kan zien.

7. Creationisten en theologie

Taede Smedes doet een volkomen ongefundeerde uitspraak met de volgende bewering: *‘Maar veel atheïsten en creationisten hebben over het algemeen weinig belangstelling voor theologie, verdiepen zich er niet in, en hebben dus hun eigen ongefundeerde mening over wat geloof is of zou moeten zijn.’* [38] Hoe Taede aan deze zin komt, blijkt niet uit zijn boek, er staat namelijk geen voetnoot bij, zodat ik deze stelling niet kan controleren. Mijn persoonlijke mening is dat creationisten (ik weet niet of dat ook voor atheïsten geldt [39]) zich wel degelijk verdiepen in theologie, maar dat ze veel theologie verwerpen (nadat ze dingen gelezen hebben), omdat dit tegen een basisprincipe in zou gaan, namelijk de onfeilbaarheid van Gods openbaring, maar ook tegen de boodschap van de tekst zelf. Dat is wat anders dan jezelf er niet in verdiepen. Zelf voel ik mij verbonden aan de creationisten en verdiep mij wel degelijk in theologie. Er zijn de afgelopen jaren diverse boeken verschenen van mensen die het creationisme een warm hart toedragen. Hieronder vier:

1. De Studiebijbelserie van CvB. Zie hier voor meer informatie: <http://www.studiebijbel.nl/home.html>
2. Terry Mortenson en Thane Ury, *Coming to grips with Genesis* [40]
3. Weston W. Fields, *Unformed and Unfilled* [41]
4. Zeger Wijnands, *God of Darwin* [42]

Zo te zien een foutieve stelling van Smedes. Maar misschien heeft hij wel een bron voor zijn stelling die ik over het hoofd heb gezien. Die mogelijkheid laat ik open.

8. De Bijbel een natuurwetenschappelijk handboek?

In zijn boek schrijft Smedes: *‘Geloof dat de Bijbel beschouwt als een ooggetuigenverslag van wat er ‘in den beginne’ gebeurd is, of als een natuurwetenschappelijk handboek.’* Volgens creationisten is de Bijbel inderdaad de openbaring van God (God was ooggetuige van de schepping en heeft dat geopenbaard aan de mensen [43]), maar is deze Bijbel volgens dezelfde creationisten beslist geen natuurwetenschappelijk handboek. De onderstaande bewering (hoewel deze gedateerd is) zegt hierover genoeg: *‘Het principe dat het in de Bijbel dus nooit om de historische of natuurwetenschappelijke feiten als zodanig gaat, betekent dus bepaald niet dat die feiten zoals de Bijbel ze vermeldt ‘dus’ vaak onbetrouwbaar en onjuist zijn. De Bijbel is inderdaad geen natuurkundeboek, maar als God over feiten spreekt die in verband staan met de natuur, zijn ze altijd juist. De Bijbel is inderdaad geen geschiedenisboek, maar als God historische feiten vermeldt, zijn ze altijd juist. Het is in dit boek bepaald niet de bedoeling de Bijbel geloofwaardig te maken met behulp van wetenschappelijke theorieën [44], maar we kunnen evenmin toestaan dat getracht wordt de Bijbel ongeloofwaardig te maken met behulp van wetenschappelijke theorieën.’* [45] Het artikel gaat verder: *‘(...) dat de Bijbel geen wetenschappelijk wereldbeeld leert en geen wetenschappelijke taal spreekt, en toch waar en juist en betrouwbaar is, ook waar hij over de natuur en geschiedenis spreekt.’* [46]

9. De Bijbel is letterlijk waar volgens creationisten

Smedes schrijft: *‘Voor creationisten is de Bijbel het onfeilbare Woord van God dus letterlijk waar.’ [47]* Om het nogmaals te zeggen, niet alles in de Bijbel wordt letterlijk genomen door creationisten. Voor creationisten is de Bijbel historisch betrouwbaar. Dat is wat anders dan dat de hele Bijbel letterlijk waar is. Het liefst laat ik dat ‘letterlijk’ weg. Ik zou ervan maken: ‘(...) dat de Bijbel het onfeilbare Woord van God is en daarom historisch betrouwbaar is.’ De Bijbel bevat dus de waarheid, maar niet alles van die waarheid moet letterlijk genomen worden. Ouweneel schreef over het letterlijk nemen van de Bijbel afgelopen tijd een stukje in het Friesch Dagblad. Hij spreekt uit wat creationisten denken over het letterlijk nemen van de Bijbel: *‘Niemand neemt het ‘afhakken’ in Matteüs 5:29, of de 490 keer in 18:22, of het ‘haten’ van je familie in Lucas 14:26 letterlijk. Geen enkele protestant neemt het ‘dit is Mijn lichaam’ in Lucas 22:19 letterlijk. Niemand gelooft dat in Handelingen 27:27 het land het schip naderde, hoewel dat er letterlijk staat. Elke bioloog weet dat graan niet letterlijk ‘sterft’ als het in de aarde valt (vgl. Job. 12:24; 1 Kor. 15:36). Bijna niemand neemt het ‘opheffen’ van de handen bij het bidden (1 Tim. 2:8) letterlijk of past 1 Tim. 5:9-14 (over de weduwen) nog letterlijk toe. En hoeveel nemen de meeste christenen letterlijk in het boek Openbaring?’ [48]* We zullen het hier nog uitgebreid over hebben in de onderstaande punten.

10. Genesis is een krantenverslag?

De schrijver van dit boekje zegt: *‘Wie stelt dat Genesis gaat om een krantenverslag van wat er gebeurd is, of om een wetenschappelijke verklaring voor het ontstaan van het heelal, miskent het karakter van dit bijbelboek. En dat is precies wat creationisten doen: zij lezen het bijbelverhaal als een ooggetuigenverslag van hoe de wereld ontstaan is.’ [49]* Ik weet niet waar Smedes dit vandaan heeft, maar creationisten lezen Genesis 1 en 2 niet als krantenverslag. Ze

lezen het meer als openbaringsgeschiedenis van God. Als het een krantenverslag geweest zou zijn, zouden er meer details aan toegevoegd zijn. Creationisten zien wel degelijk het karakter van het bijbelboek Genesis. Dit bleek ook uit de lezing van Mart-Jan Paul in Drachten. [50] Genesis 1 is historisch betrouwbaar, maar dat wil nog niet zeggen dat het een krantenverslag is; dan zou de schrijver van dit bijbelboek wel honderd bijbels vol hebben kunnen schrijven. Aan Smedes de vraag: ‘Welke creationisten beweren dat Genesis een krantenverslag is?’

11. Genesis wordt ahistorisch gelezen?

Volgens de schrijver: *‘De tekst van de Bijbel, met name het scheppingsverhaal uit Genesis, wordt ahistorisch gelezen: zonder er rekening mee te houden dat de teksten in een bepaalde historische context ontstaan zijn. De bijbeltekst wordt behandeld als een uit de hemel gevallen tijdloos document.’* [51] Dit is volledig onjuist, creationisten houden er wel degelijk rekening mee ‘dat de teksten in een bepaalde historische context ontstaan zijn’. Ook zien ze de Bijbel niet als uit de hemel gevallen. Ze geloven dat schrijvers, in ongeveer 1500 jaar tijd, geïnspireerd door de Heilige Geest de bijbelgedeelten hebben opgeschreven. Ze accepteren niet de veelgehoorde verklaring dat Genesis ontstaan zou zijn door drie verschillende schrijvers. Deze theorie wordt ook wel de documentaire hypothese genoemd. [52] Creationisten kennen een andere verklaring, die heel goed aansluit bij de gegevens van Genesis. Veel Nederlandse creationisten gebruiken namelijk de tablettenhypothese van Wiseman als historische context voor het ontstaan van het bijbelboek Genesis. [53] Volgens Wiseman zijn er ook meerdere schrijvers die ieder afzonderlijk een tablet geschreven hebben. Mozes heeft die tabletten van deze aartsvaders samengevoegd in Genesis. Als theoloog zou Smedes zich in de laatstgenoemde theorie moeten verdiepen, want mogelijk heeft Wiseman het bij het rechte eind.

12. Creationisten hebben geen gevoel voor hermeneutiek

De schrijver van het boekje zegt: *'Creationisten hebben geen enkel gevoel voor hermeneutiek: de studie van de verschillende regels of methoden die toegepast worden bij de uitleg of interpretatie van teksten zoals de Bijbel.'* [54] Het wordt tijd dat Smedes eens diverse theologische werken van de creationisten bestudeerd. Een literatuurtip is het boek van Terry Mortenson en Thane Ury [55], waarin een hoofdstuk de volgende naam draagt: *Contemporary Hermeneutical Approaches to Genesis 1-11*. Waarschijnlijk zal hij daarna deze zin schrappen uit zijn boek.

13. Creationisme zet je voor het blok: of wetenschap, of geloof

De schrijver zegt: *'Het creationisme stelt dat iemand moet kiezen: of de wetenschap accepteren, en in dat geval is men al op weg naar het atheïsme, of geloof accepteren, wat betekent dat de Bijbel van kافت tot kافت als onfeilbaar Woord van God geaccepteerd moet worden.'* [56] Iemand hoeft absoluut niet te kiezen tussen geloof en wetenschap. Smedes schetst hier een vals dilemma. Creationisme dwingt je niet om te kiezen tussen wetenschap of geloof. Creationisme laat zien dat beide elkaar aanvullen. Het is net als een puzzel, de stukjes passen in elkaar. In de maand augustus 2010 gaf de Gereformeerde Bond een folder uit die handelde over 'schepping en evolutie'. Hierin werd duidelijk wat een creationist ook altijd al beweert: *'Vooral na de verlichting heeft zich een boedelscheiding voltrokken in de beschrijving en duiding van onze werkelijkheid: 'wetenschap' houdt zich bezig met de werken van Gods vinger, en 'geloof' richt zich op Gods mond. Gods mond en vinger boren echter bij elkaar. Gods schepping is een en al vingerwijzing naar Hem die alle dingen draagt door het Woord van Zijn kracht.'* En iets verder terug over de verhouding tussen geloof en wetenschap: *'Wetenschap en geloof sluiten elkaar niet uit. Door het geloof verstaan we dat de wereld door*

het Woord Gods is toebereid. De wereld als schepping van de goede God mogen we onderzoeken als rentmeesters. We beseffen dat bij alle gesignaleerde spanning tussen 'geloof' en 'wetenschap' we het nog steeds over dezelfde werkelijkheid hebben. De werken van Gods mond (Zijn Woord) en de werken van Gods vinger (de geschapen werkelijkheid) spreken elkaar niet tegen (Galilei).' [57]

Creationisten zullen dit laatste altijd beseffen. Ook al heeft zich sinds de verlichting een 'boedelscheiding' voorgedaan, kijken creationisten over die 'boedelscheiding' heen en laten 'Gods mond' spreken. Maar ze laten ook ook 'Gods vinger' 'spreken'. De werkelijkheid en het Woord van God kunnen niet met elkaar in tegenspraak zijn. Creationisme is dus wetenschap én geloof. Overigens komt het geloof niet in strijd met de wetenschap. Volgens Ouweneel is dit 'appels met peren vergelijken' maar 'komt hoogstens een theïstische wetenschapsbenadering in strijd met een naturalistische wetenschapsbenadering'. [58] Volgens Smedes 'veronderstellen de creationisten een concurrentieverhouding tussen God en de wereld'. [59] Ik denk dat dit hierboven wel voldoende weerlegd is.

14. Fossielen

Smedes schrijft: *Jonge-aarde-creationisten menen dat vanuit de bijbeltekst gerekend, de aarde niet ouder kan zijn dan zo'n zesduizend jaar. De fossielen die door wetenschappers gevonden worden en die lijken te wijzen op een oudere aarde, zijn of door God in de aarde begraven om het geloof van de mensen te testen, of door de duivel verstopt om de mensen te misleiden. Sommige jonge-aarde-creationisten proberen ook de historische betrouwbaarheid van het zondvloedverhaal door middel van die fossielen aan te tonen.'*

Ik zou aan Smedes willen vragen welke creationisten geloven dat God de fossielen in de aarde begraven heeft om het geloof te testen, of welke mensen geloven dat de duivel ze erin gestopt heeft om mensen te verleiden. Ik ken namelijk geen jonge-aarde-creationist die deze gedachten heeft. Ik weet dat in 1857 ene Philip Gosse [60] deze opvatting nog verdedigde. Hij beweerde dat God de fossielen, ja zelfs de

coprolieten [61], had geschapen op het moment dat Hij de aarde schiep. Op dit moment zijn er bij mij geen creationisten bekend die ervan uitgaan dat God de fossielen geschapen heeft zodat Hij het geloof kan testen. Ze gaan er (bijna, verondersteld dat Smedes gelijk heeft dat er creationisten zijn die als bovengenoemd denken) allemaal vanuit dat de gefossiliseerde dieren in een of andere catastrofe zijn omgekomen. Zo proberen jonge-aarde-creationisten niet door middel van fossielen de betrouwbaarheid van het zondvloedverhaal aan te tonen. Fossielen zijn wel bruikbaar om gegevens voor de zondvloedgeologie, maar ze zijn geen middel om de betrouwbaarheid van het zondvloedverhaal aan te tonen. Volgens diverse creationisten zijn de meeste fossielen begraven met het sediment van de zondvloed, of van de catastrofes die er na de zondvloed geweest zijn. Doordat ze plotseling begraven zijn met sediment, konden ze fossiliseren.

15. Statische wereld?

Hier gaat Smedes openlijk de mist in. Hij beweert het volgende: *‘Deze creationisten zijn van mening dat alle levende wezens die we vandaag de dag kennen ‘in den beginne’ in een tijdsbestek van minder dan een week door God zijn geschapen in de vorm waarin we ze vandaag de dag nog steeds tegenkomen.’* [62] Vooral het laatste is duidelijk onjuist. De meeste creationisten beweren wel dat God in zes dagen ‘de hemel en de aarde en alles wat daarin is’ gemaakt heeft. Maar ze beweren niet dat God dat gedaan heeft ‘in de vorm waarin we ze vandaag de dag nog steeds tegenkomen’. Smedes wist dit heel goed, want later in zijn boek (op blz. 101) zegt hij bijna hetzelfde, maar vult hij dit aan met: *‘(...) of stammen af van bepaalde oertypen.’* [63] Creationisten leggen op dat laatste de nadruk, de dieren zijn geschapen ‘naar hun aard’. De studie naar die oertypen heet baraminologie, en dat komt van ‘bara’ en ‘min’, wat dan weer ‘geschapen soort’ betekent. Frank Lewis Marsh [64] heeft hier

in het verleden wat onderzoek naar gedaan, en het Center for Origins Research (CORE) [65] doet op dit moment veel onderzoek naar het basistype. Ook Siegfried Scherer heeft in het verleden waardevol onderzoek gedaan naar het basistype. Een bekende creationist die hieraan meewerkt is Todd Wood. [66] Verder beweren creationisten dat het aardoppervlak na de schepping grondig aan verandering onderhevig is geweest als gevolg van diverse catastrofes. [67] Smedes zou zich in beide theorieën moeten verdiepen en deze opmerking herzien. [68] Ook op blz. 102 beweert Smedes dat creationisten een statische werkelijkheidsopvatting hebben. Op deze bladzijde zegt hij namelijk: *'Creationisten daarentegen hebben een statische werkelijkheidsopvatting: de wereld is, verandering is schijn, er is niets nieuws onder de zon.'* [69] Ik denk dat deze stelling hierboven al voldoende weerlegd is: voor creationisten is verandering realiteit.

16. Diersoorten en de Ark van Noach

In het verleden dachten verschillende mensen dat de diersoorten die in de Ark van Noach zaten dezelfde waren als die er tegenwoordig leefden. Dit wil ik niet in twijfel trekken. Volgens Taede is *'zo'n visie inderdaad aannemelijk als je aanneemt dat de aarde slechts zesduizend jaar oud is - zoals jonge-aarde-creationisten doen'*. [70] In dit citaat lees ik twee dingen die mij wat tegen de borst stuiten, of die niet helemaal waar zijn. Ten eerste zijn de jonge-aarde-creationisten er niet zeker van dat de aarde zesduizend jaar oud is. Ze noemen getallen tussen de zesduizend en de tienduizend. Ten tweede lijkt het erop dat Taede zegt dat jonge-aarde-creationisten dus ook denken dat Noach dieren in de ark opnam die vandaag nog op aarde leven. Dit is een onjuiste bewering, want creationisten zeggen juist dat Noach een basistype meenam. Dit idee is ouder dan Smedes zelf, dus hij had dit kunnen weten. Ouweneel [71] en Morris [72] schrijven hier al over. Het is overigens mogelijk dat Smedes dit wel wist, maar deze zin niet goed geformuleerd heeft, zodat het er nu

op lijkt dat ook creationisten denken dat Noach dieren in de ark meenam die vandaag op aarde leven. Een uitgebreid boek over de Ark van Noach is verschenen onder de naam *Noah's Ark: A Feasibility Study*. [73]

17. Noach en de regenboog

Taede Smedes zegt aan het eind van zijn boek dat God niet alles onder controle heeft in de schepping, of dat er in Zijn schepping ten minste een machtsdeling is tussen God en mens. Hij noemt als voorbeeld de regenboog ten tijde van Noach. Hij zegt het volgende: *'De regenboog als teken van Gods verbond met Noach lijkt tevens een teken dat God de autonomie van de schepping erkent.'* [74] Nu zou ik Taede willen vragen hoe hij die regenboog en Noach ziet. Is dat symbolisch taalgebruik of is Noach een historische figuur geweest? Het lijkt erop dat Taede dit bijbelse verslag historisch ziet. Misschien kan hij er zelf antwoord op geven.

18. Creationisten en evolutie

De schrijver van het boek zegt dat creationisten volledig afwijzend [75] staan tegenover de evolutie. De schrijver zegt ook dat *'creationisten de evolutietheorie radicaal verwerpen'* en *'evolutie beschouwen als speculatie en zelfs als ideologie'*. [76]

Wanneer Smedes een door hemzelf genoemde bron goed gelezen had, namelijk Junker en Scherer, had hij gezien dat creationisten niet volledig afwijzend staan tegenover de evolutie. We zullen het boek erbij pakken en aantonen dat dit niet het geval is. Junker en Scherer citeren een bioloog: *'Vele onderzoeksresultaten leveren dermate ondubbelszinnige bewijzen op voor het optreden van evolutieprocessen, dat tegenwoordig niemand die de natuurwetenschappelijke argumenten kent nog twijfelt aan het algemene feit van evolutie.'* Ze reageren hierop door te zeggen dat *'micro-evolutionaire processen inderdaad volop bekend zijn uit natuurlijke variatie- en soortvormingsprocessen'* en dat *'het*

evolutiebiologisch onderzoek daarnaar fundamentele inzichten opleverde in het geniale aanpassingsvermogen van levende systemen. Daardoor is nu bekend dat 'evolueerbaarheid' in de zin van micro-evolutie een fundamenteel levenskenmerk is'. [77] Creationisten hebben geen probleem met micro-evolutie en alle argumenten voor variatie- en soortvormingsprocessen; de schoen wrikt alleen op het gebied van de macro-evolutie. Creationisten staan 'volledig afwijzend' tegenover de theorie dat alle dier- en plantensoorten hier op aarde een gemeenschappelijke voorouder hebben, maar staan niet 'volledig afwijzend' tegenover evolutie. Volgens creationisten is micro-evolutie mogelijk, zelfs noodzakelijk en in het genoom vastgelegd, maar macro-evolutie niet.

19. Creationisten en het afstammen van de aap

Volgens Smedes beweren creationisten dat de kern van de evolutietheorie is dat de mens van de aap afstamt. [78] Dit zou volgens hem niet juist zijn omdat de evolutietheorie laat zien dat mensen en apen een gemeenschappelijke voorouder hebben. Creation Ministries International (CMI) raadt op haar website af dit argument te gebruiken. [79] Ze gieten het wel in een ander vat, maar het antwoord is hetzelfde: de mens stamt volgens evolutionisten niet af van de aap, maar deelt een gemeenschappelijke voorouder met de chimpansee en de andere apen. Ik zou graag van Smedes willen weten welke bron hij voor zijn bewering heeft gebruikt. Er staat namelijk geen bronvermelding bij.

20. Creationisten missen het vermogen tot symbolisch denken

Smedes schrijft: *'Ook missen zij het vermogen tot symbolisch denken; religieuze taal is voor hen geen symbolische taal, en kan niet letterlijk genoeg worden opgevat. Zelfs in de Middeleeuwen ging men genuanceerder om met de Bijbel dan creationisten doen.'* [80] Ik weet

niet waar Smedes deze stelling vandaan haalt. Voor welke creationisten zou religieuze taal niet ook symbolische taal kunnen zijn? Creationisten zien de Bijbel als openbaring van God. Deze openbaring is in historische tijden gegeven. Ze geloven dat wat in de Bijbel staat in een historisch kader geplaatst moet worden. Maar elke tekst op zich heeft een symbolische diepgang. Zoals we zien zegt Smedes dat het voor de creationisten niet letterlijk genoeg kan zijn. In het verleden was er een professor met de naam Oosterhoff. Oosterhoff stelde de vraag, aldus een artikel in het blad Bijbel en Wetenschap, of het fundamentalisme recht doet aan de Heilige Schrift, en beantwoordt haar ontkennend. Hij wees erop dat een zeer letterlijk verstaan van de Schrift, zoals door de fundamentalisten voorgestaan wordt, de Schrift in bepaalde gevallen verkeerd doet verstaan. Hij wees bijvoorbeeld op Jotham in Richteren 9, die vertelt van bomen die op weg gingen om de koning te zalven en die onderling sprekend worden ingevoerd. Kerkhof geeft als antwoord: *Is dit werkelijk een goede manier van doen? Zijn er werkelijk christenen, die menen de parabel in Richteren 9 letterlijk te moeten verstaan (...)? Ik had enkele bijbeluitleggingen bij de hand, die wel Genesis 1, 2 en 3 (...) letterlijk verstaan. Bij Richteren 9 vond ik de aanduiding: gelijkenis, allegorie.'* [81] Creationisten zullen waarschijnlijk Smedes naspreken als hij het heeft over metaforen. Hij zegt namelijk in zijn boek *God en de menselijke maat* over God de Vader het volgende: *Evenzo kun je van God zeggen: God is onze Vader. Daarmee drukken we niet uit dat God ons aller biologische vader is, gelukkig getrouwd met moeder et cetera. Nee, we drukken hiermee uit dat we God kunnen zien als vader. We kunnen aan God eigenschappen toeschrijven waarvan wij zeggen dat die bij een vader horen.'* [82] Wanneer je letterlijk zou opvatten dat God je (biologische) vader is dan moet je door hem verwekt zijn et cetera. Daarom kun je dit niet letterlijk opvatten, en daarom doen creationisten dat ook niet. Dat creationisten de Bijbel niet letterlijk genoeg kunnen opvatten, is dus volkomen kolder.

21. Creationistisch geloof komt voort uit angst

Smedes: *'Het is een geloof dat voortkomt uit angst, omdat creationisten niet in staat zijn het geloof anders dan letterlijk te beleven. Die letterlijkheid wordt inderdaad bedreigd door de opkomende natuurwetenschappen: spreken over 'de hemel daarboven' is niet langer mogelijk nu we weten dat het doek met gaten dat het 'firmament' genoemd werd, en waarachter Gods heerlijkheid schuilging, heeft plaatsgemaakt voor de oneindige ruimte van het heelal.'*

Creationisten zijn uiteraard wel in staat hun geloof anders dan letterlijk te beleven. Zoals hierboven genoemd, nemen creationisten niet alles letterlijk. De Bijbel beschrijft historie. Uit deze Bijbel is het geloof van een creationist opgebouwd. Zij zien de Bijbel als fundament onder hun geloof. Het geloof komt dus niet voort uit angst, maar uit de openbaringsgeschriften die God ons gegeven heeft, maar ook uit de ervaringen die de mensen hebben met God. Het hiervoor genoemde geldt voor een christen in het algemeen, maar ook voor een creationist in het bijzonder. De volgende tekst in de Bijbel is heel belangrijk voor creationisten: *'Gij onderzoekt de Schriften, want gij meent in dezelve het eeuwige leven te hebben; en die zijn het, die van Mij getuigen.'* Verder beweren creationisten absoluut niet dat het firmament een doek met gaten is waarachter Gods heerlijkheid schuilgaat. Volgens alle creationisten is God alomtegenwoordig en daarom niet aan één plaats gebonden.

22. Creationisten hebben een verstard geloof

Smedes schrijft: *'Het geloof van creationisten is zo'n dogmatisch en verstard geloof, dat het zichzelf verabsoluteerd heeft en zelfs de plaats van God heeft ingenomen. Een creationist gelooft niet in God, maar in zijn/haar beeld van God, een beeld dat bovendien altijd een spiegel is. Openbaring wordt als bezit behandeld. Geloof is kennis geworden waarvan het gelijk voortdurend moet worden bevochten. Een dergelijk geloof is wars van iedere zelfrelativering. Het absolute is dat voorstelbaar is, wat menselijk is.'* [83] Geen enkele creationist

doet of hij de plaats van God heeft ingenomen. Hiervoor hebben we al beargumenteerd dat creationisten niet zichzelf op de troon willen hebben maar God loven en prijzen voor het werk dat Hij gemaakt heeft. Het godsbeeld van een creationist komt volgens dezelfde creationisten uit de openbaringsbron die 'Bijbel' heet. Ze maken door middel van de gegevens die de Bijbel biedt, een voorstelling van God. Elk mens maakt een voorstelling van God. Ook heeft ieder mens een godsbeeld waar hij in gelooft, omdat 'niemand ooit God heeft gezien, behalve Zijn eniggeboren Zoon en Die heeft Hem ons verklaard'. [84] Het is vreemd om te beweren dat het creationistische geloof alleen bestaat uit het 'kennen', en dat daarvan het gelijk elke keer maar weer moet worden bevochten. De meeste creationisten *'verstaan door het geloof dat de wereld door het Woord Gods is toebereid'*. [85] Daarvoor schiet kennis in tekort, creationisten zullen dit erkennen. Dat betekent nog niet dat je het geloof in God niet rationeel zou kunnen onderbouwen. Ouweneel zegt in zijn boek: *'Geloof is zowel rationeel als bovenrationeel.'* [86] Dit wist de Heidelbergse Catechismus ook al: *'Een waar geloof is niet alleen een stellig weten of kennis (...), maar ook een vast vertrouwen, hetwelk de Heilige Geest door het Evangelie in mijn hart werkt (...)'* [87]. Dit is wat creationisten elke keer weer doen. Ik weet niet welke bronnen Smedes hier gebruikt, want die staan er, zoals inmiddels gewoon geworden is, weer niet bij.

23. Volgens creationisten draait alles om de mens

Smedes schrijft: *'Bij Intelligent Design en creationisme wordt benadrukt dat de Bijbel zegt dat de mens geschapen is naar het beeld Gods en de kroon op de schepping is. Alles draait uiteindelijk om de mens.'* [88] Volgens creationisten draait niet alles om de mens, maar draait alles om Gods eer. Alles draait om Gods eer en Gods bedoelingen. Ouweneel zei eens: *'Uiteindelijk is het natuurlijk niet ons doel 'het creationisme' te prediken, maar het evangelie van Jezus Christus. Ik was eens op een creationistische conferentie in de Verenigde Staten, waar in de inleidingtoespraak*

gezegd werd dat het 'het creationisme' was dat ons allen (de deelnemers) samenbond. Later heb ik daar in een toespraak op teruggegrepen en gezegd dat als dat het was wat ons uiteindelijk samenbond, ik daar geen zier voor gaf. Wat christenen samenbindt, is het geloof in de Christus der Schriften.' [89] Het draait dus allemaal om het evangelie van Jezus Christus. God staat centraal in de Bijbel, maar ook in het geloof van de creationisten. De creationist gelooft wel dat hij geschapen is naar het beeld Gods. God is degene die schiept; God is degene die besloten heeft dat de mens op aarde kwam; wanneer God dat niet gedaan had, was er geen schepping en ook geen mens. God staat dus centraal in het geloof van de creationist.

24. Het door de 'strot duwen' van een godsbeeld

Dat Taede Smedes een hekel heeft aan creationisten blijkt wel hieruit: *'Ik merk dus dat ik het christelijk taalgebruik hoe langer hoe meer begin te relativieren. En dat is toch wel getriggerd door die creationisten, die allemaal proberen ons een supra-menselijke-maar-antropomorfe God door de strot te duwen. We moeten af van dat letterlijke taalgebruik.'* [90] Ik weet niet waar Smedes dit vandaan heeft, maar ik geloof niet dat creationisten hun godsbeeld bij andere mensen door de strot proberen te duwen. Ook ben ik niet bekend met een godsbeeld van creationisten dat 'supra-menselijk-maar-antropomorf' zou zijn. Smedes zou zich moeten verduidelijken, zijn woorden 'door de strot duwen' terug nemen, en in wat kalmere bewoordingen over zijn medemensen spreken.

25. Ben Hobrink en zijn plagiaat

Ben Hobrink, de schrijver van *Moderne Wetenschappen in de Bijbel*, werd in 2007 beschuldigd van plagiaat door theologiestudent Tjerk Muller. Muller schreef dat Ben Hobrink verschillende stukken van McMillen's boek *None of these diseases* had overgenomen, zonder daarbij een bron-

vermelding te gebruiken. Hij schrijft op het weblog van Taede Smedes het volgende: *Precies hetzelfde doet zich voor bij Hobrinks betoog over de besnijdenis (...). Het hele hoofdstuk is nagenoeg identiek. Tot aan de grafiek toe. Maar bij Hobrink geen bronverwijzing naar McMillen.* [91] Ik heb de bronnen van Muller nog niet kunnen verifiëren, maar het lijkt erop dat Tjerk Muller een punt heeft. Ben Hobrink gaf toe: *Juist zijn boek heeft vroeger bijzonder veel indruk op mij gemaakt. Hij heeft me geïnspireerd om verder te zoeken naar wetenschappelijke feiten in de Bijbel. Door mijn enthousiasme over dat boek heb ik misschien te veel en te letterlijk zinnen van hem overgenomen.* [92] Volgens Hoekstra van Uitgeverij Gideon *'worden in de achtste druk de onvolkomenheden aangepakt'*. Nu zou je zeggen Tjerk Muller heeft laten zien dat er plagiaat gepleegd werd door Hobrink. Nu wordt het aangepakt, de achtste druk [93] is gewijzigd en nu hoef je niemand er meer over te horen. De enige die je op dit moment nog over het plagiaat hoort is Taede Smedes. Hij scheert daarbij alle creationisten over een kam door te zeggen: *In hun bekeringsdrift nemen de creationisten het soms niet al te nauw met de etiquette.* [94] Taede Smedes begrijpt natuurlijk wel dat het niet eerlijk is om te zeggen dat wanneer een creationist iets verkeerd doet, meteen de hele creationistische gemeenschap het daarmee eens is. Natuurlijk niet. Het is terecht dat Tjerk Muller erop gewezen heeft dat Ben Hobrink delen van zijn boek heeft overgenomen zonder bronvermelding. Dat is inderdaad niet zo netjes. Smedes is echter zó anticreationistisch dat hij élk punt aangrijpt om de creationisten belachelijk en zwart te maken. Wat dat betreft zou Smedes veel van René Franssen kunnen leren. Franssen gaat beschaafd met creationisten om, hoewel hij het niet met hen eens is. Het andere punt is dat ik niet begrijp hoe Smedes erbij komt om creationisten te zien als personen met bekeringsdrift. Creationisten verdedigen hun eigen model en willen dat andere mensen daar ook van weten. Dat is heel normaal binnen deze wereld, dat doet Taede Smedes zelf ook [95], maar om dat meteen bekeringsdrift te noemen gaat een stap te ver.

Slotwoord

Wanneer we terugkijken, zien we dat Smedes de creationistische visie niet goed beschreven heeft. Zoals we kunnen zien heeft Smedes zich niet intensief verdiept in het creationisme, of hij heeft een dusdanige hekel aan creationisten dat hij ze het liefst verkeerd weergeeft en lelijk wegzet, zodat deze groep christenen zwart kunnen worden gemaakt. Hij gebruikt namelijk diverse drogredenen en doet allerlei uitspraken waarvan het lijkt dat ze uit het brein van Smedes zelf komen. Zo te zien vecht hij tegen zelfgemaakte stromannen. Hij vermeldt ook geen bronnen waarmee hij zijn uitspraken zou kunnen aantonen. Wanneer je mensen voor een keuze zou moeten stellen wat ze kiezen moeten, dan is het wenselijk dat je alle visies goed beschrijft. Hierin heeft Smedes gefaald. [96]

In het begin van zijn boek beweerde Smedes dat hij *‘als schrijver niet iedereen tevreden moet willen stellen’*. [97] Dit zei hij als antwoord op zijn mening dat creationisten en atheïsten niet overtuigd zullen worden. Als Smedes de creationistische visie werkelijk goed geschetst had, is het ‘tegen de haren instrijken’ van deze visie geen enkel probleem. Dan had ik er vrede mee. Maar als het betoog bewust of onbewust argumenten (van de tegenpartij) verkeerd weergeeft, is dat een kwalijke zaak. Als het bewust is, is het ‘een gemene discussietactiek’; als het onbewust is, is het ‘naïef gedrag’, omdat er genoeg boeken verschenen zijn waarin dit wel duidelijk wordt uitgelegd. Smedes had deze boeken kunnen lezen, maar heeft blijkbaar verzaakt om dat te doen. Hieronder geef ik een twaalftal boeken die Smedes nog zou moeten lezen als hij zich een goed beeld wil kunnen vormen van het creationisme en het goed wil kunnen weergeven. Ik hoop dat Smedes in de volgende druk van dit boekje (als die überhaupt komt) wat met dit artikel gedaan heeft en de literatuurtips gebruikt heeft.

Twaalf literatuurtips

1. Andrew A. Snelling, *Earth's Catastrophic Past* [98]
2. Ariël Roth, *Oorsprong* [99]
3. Jonathan Sarfati, *The greatest hoax on earth?* [100]
4. Jonathan Sarfati, *Refuting Compromise* [101]
5. Mike Oard and John Reed, *Rock Solid Answers* [102]
6. Peter Borger, *Terug naar de oorsprong* [103]
7. John Byl, *God en de kosmos* [104]
8. Vij Soderá, *One Small Speck to man* [105]
9. Harold G. Coffin, Robert H. Brown, L. James Gibson, *Origin by Design* [106]
10. Walter James ReMine, *The Biotic Message* [107]
11. Dr. J.C. Sanford, *Genetic Entropy & the Mystery of the Genome* [108]
12. Reinhard Junker en Siegfried Scherer, *Evolutie Het nieuwe studieboek* [109]

[1] Taede Smedes, *God en Darwin (Geloof kan niet om evolutie heen)*, Nieuw Amsterdam, Amsterdam, 2009

[2] Taede Smedes, *God en de menselijke maat (Gods handelen en het natuurwetenschappelijk wereldbeeld)*, Meinema, Zoetermeer, 2006

[3] Idem als 1, blz. 108

[4] Idem als 1, blz. 9

[5] J. A. van Delden, *Schepping of evolutie? (Argumenten voor en tegen de evolutieleer)*, Oosterbaan & L. Cointre, Goes, 1977

[6] Dit zijn de volgende boeken: 1. Ben Hobrink, *Evolutie: Een ei zonder kip*, Gideon, Hoornaar, 1985 2. Ben Hobrink, *Moderne wetenschap in de Bijbel*, Gideon, Hoornaar, 2005

[7] R. Junker en S. Scherer, *Evolution: Ein kritisches Lehrbuch*, Weyel Lehrmittelverlag, Giessen, 2006, 6^e druk. Dit boek verschijnt in september in het Nederlands. T.z.t. een aankondiging.

[8] Idem als 1, blz. 83

[9] R. Numbers, *The Creationists: From Scientific Creationism to Intelligent Design*, Harvard University Press, Cambridge/

Londen, 2006, blz. 409

[10] Idem als 9

[11] Bij de bespreking van Intelligent Design gebruikt hij diverse boeken van Dembski, wat lovenswaardig is.

[12] De bovengenoemde boeken worden gebruikt om te laten zien dat het boek bestaat. Het boek van Ben Hobrink vergt een aparte behandeling en die komt later in dit artikel.

[13] Idem als 1, blz. 49

[14] Idem als 7, blz. 88-89

[15] Idem als 13

[16] Dr. Don Batten en dr. Jonathan Sarfati, *Is Genesis geschiedenis? 15 argumenten*, Johannes Multimedia, Doorn/Amerongen, 2009 (Vertaling gebaseerd op de uitgave van juli 2008, oorspronkelijke titel: *15 Reasons to take Genesis as History*, uitgegeven door Creation Ministries International, Australië).

[17] Terry Mortenson, *The Historical Development of the Old-Earth Geological Timescale*, In: John K. Reed and Michael J. Oard ed., *The Geologic Column (Perspectives within Diluvial geology)*, Creation Research Society Books, Chino Valley, 2006

[18] Terry Mortenson, *The Great Turning Point (The Church's Catastrophic Mistake on Geology, before Darwin)*, Master Books, Green Forest, 2004

[19] Terry Mortenson, *Orthodoxy and Genesis: What the Fathers really Taught (A review of Genesis, Creation and Early man)*, in: *Journal of Creation*, Volume 16, Number 3 blz. 48-53

[20] C. Houtman, S. de Jong, A. W. Musschenga, W. J. van der Steen, *Schepping en evolutie (Het creationisme een alternatief?)*, Uitgeversmaatschappij J. H. Kok, Kampen, 1986

[21] Je doet het creationisme tekort door het alleen maar te definiëren als anti-evolutie.

[22] Idem als 1, blz. 125

[23] De verlichting was een politieke en filosofische beweging die de opvattingen over religie, wetenschap en politiek grondig wijzigde. De verlichting was een periode die duurde van 1650 tot het einde van de 18^e eeuw.

[24] Zacharias Ursinus, *Het schatboek der verklaringen van de Heidelbergse Catechismus*, deel 1, Houten, Den Hertog, 2008, vijfde druk, blz. 192

[25] Idem als 24

[26] Gereformeerde Bijbelstichting, *Heidelbergse catechismus of onderwijzing in de christelijke leer, die in de Nederlandse Gereformeerde kerken en scholen geleerd wordt (met uitgeschreven bijbelteksten)*, Gereformeerde Bijbelstichting, Leerdam, vierde druk

[27] *The Fundamentals* is een set van 90 essays die handelen over het geloof. Ze zijn geschreven als reactie op de bijbelkritiek van moderne theologen. Het verdedigde het orthodoxe geloof en viel moderne stromingen als het liberalisme, atheïsme enz. aan.

[28] Idem als 1, blz. 52

[29] René Franssen, *De lessen van het Darwinjaar*, in: Nederlands Dagblad 12-02-2010

[30] De conclusie dat *The Fundamentals* ‘met geen woord repten over evolutie’ (RF) of dat het ‘niet het punt was dat hun aandacht verdiende’ (IS).

[31] Het volledige werk is via de volgende link te vinden:

<http://fundamentalists.whybaptist.com>. Hierbij aangenomen dat het werk correct weergegeven is op deze website.

[32] Terry Mortenson, *Exposing a Fundamental Compromise*, in: Answers Magazine, july-september 2010

[33] Idem als 1, blz. 15

[34] Idem als 1, blz. 60

[35] Idem als 1, blz. 61

[36] <http://www.kerknieuws.nl/nieuws.asp?oId=14757&tPageFoundR=60&lastR=109094>

[37] *EO-onderzoek over Genesis*, In: CV Koers, juni 2007 blz. 54

[38] Idem als 1, blz. 126

[39] Als ik de reacties van Bart Klink op zijn website www.deatheist.nl zie, dan denk ik dat deze man wat de theologie betreft een redelijke kennis heeft.

[40] Terry Mortenson and Thane H. Ury (Ed.), *Coming to Grips with Genesis (Biblical Authority and the Age of the Earth)*, Master Books, Green Forest, 2009, Tweede druk

[41] Weston W. Fields, *Unformed and Unfilled (A Critique of the Gap Theory)*, Master Books, Green Forest, 2005

[42] Zeger Wijnands, *God of Darwin (Kan wetenschap om de Bijbel heen?)*, Uitgeverij Ipenburg, Elburg, 2009

[43] Zie ook: <http://www.dutchcreationsscience.com/artikelen-theologie/48-het-lezen-van-genesis/431-prof-dr-barend-kamphuis-wat-is-de-aard-en-betekenis-van-genesis-1>

[44] Door mijzelf onderstreept.

[45] Dr. W. J. Ouweneel, *De pretenties van de Bijbel (2)*, in: *Bijbel en Wetenschap* 4^e jaargang, nr. 23, jan. 1979, blz. 6-7. Dit was overigens een citaat die ik even snel kon vinden, er zullen vast nog meer voorbeelden te noemen zijn, maar voor nu volstaat dit.

[46] Idem als 45

[47] Idem als 1, blz. 100

[48] <http://www.frieschdagblad.nl/index.asp?artID=51563>

[49] Idem als 1, blz. 49

[50] De lezing is te vinden via deze link:

www.refdag.nl/media/2009/20090220_Lezing_M.J._Paul_Drachten_21_febr_09.pdf

[51] Idem als 1, blz. 51

[52] Hier begint Smedes het hoofdstuk over ‘Genesis en creationisme’ mee. Ik ga dat hier niet weerleggen, ik heb er nog niet zoveel onderzoek naar gedaan. Voor een korte bespreking waar ik mij wel in kan vinden, verwijs ik u naar: Dr. W. J. Ouweneel, *De schepping in 't geding*, Buijten & Schipperheijn, Amsterdam, 1981, blz. 75-82

[53] P. J. Wiseman, *Ontdekkingen over Genesis (Het eerste bijbelboek in het licht van het archeologisch onderzoek)*, Jan de Haan N.V., Groningen, 1960

[54] Idem als 1, blz. 59

[55] Idem als 40

[56] Idem als 1, blz. 100

[57] Deze brochure is te lezen via:

www.meetingpoint.org/gb/pdf/Schepping_Evolutie_GerBond_site.pdf

[58] W. J. Ouweneel, *De God die is (Waarom ik geen atheïst ben)*, Uitgeverij Medema, Vaassen, 2005, blz. 116

[59] Idem als 1, blz. 105

[60] http://en.wikipedia.org/wiki/Philip_Henry_Gosse

[61] Dat zijn gefossiliseerde uitwerpselen

[62] Idem als 1, blz. 43

[63] Idem als 1, blz. 101

[64] Frank Lewis Marsh, *De schepping van de soorten*, Stichting de Stem der Leken, 's-Gravenhage, 1966

[65] <http://www.creationbiology.org/>

[66] <http://toddewood.blogspot.com/>

[67] John C. Whitcomb, *The World that Perished (Revised edition)*, Baker Book House, Grand Rapids, 2005, 17e druk (1e druk: 1988) Binnenkort komt er een boek uit onder de naam 'Zoeken naar de zondvloed' geschreven door H. Hoogerduijn en J. R. de Wit.

[68] Een boek dat snel wegleest en eenvoudig is wil ik aanbevelen: Paul Garner, *The New creationism (Building scientific theories on a biblical foundation)*, Publishing with a mission, 2009, blz. 134-143

[69] Idem als 1, blz. 102

[70] Idem als 1, blz. 33

[71] Dr. W. J. Ouweneel, *De ark in de branding*, Buijten & Schipperheijn, Amsterdam, 1976, blz.86-99

[72] John C. Whitcomb and Henry M. Morris, *The Genesis Flood (The Biblical Record and its Scientific Implications)*, P&R Publishing, 1961 blz. 60-69

[73] John Woodmorappe, *Noah's Ark: A Feasibility Study*, Institute of Creation Research, Dallas, 2009, vierde druk

[74] Idem als 1, blz. 127

[75] Idem als 1, blz. 100

[76] Idem als 1, blz. 102

[77] Reinhard Junker en Siegfried Scherer, *Evolutie een kritisch leerboek*. In druk.

[78] Idem als 1, blz. 35

- [79] <http://creation.com/arguments-we-think-creationists-should-not-use>
- [80] Idem als 1, blz. 59
- [81] F. J. Kerkhof, *Fundamentalisme*, in: Bijbel en Wetenschap, 6^e jaargang, nr. 39, jan. 1981, blz. 4
- [82] Idem als 2, blz. 74
- [83] Idem als 1, blz. 118/119
- [84] Vrije vertaling van Johannes 1:18
- [85] Hebreeën 11:3
- [86] Idem als 53
- [87] HC zondag 7, vraag en antwoord 21
- [88] Idem als 1, blz. 103
- [89] Dr. W. J. Ouweneel, *Redactioneel*, in: Bijbel en Wetenschap 6^e jaargang, nr. 42, juni 1981, blz. 3
- [90] Idem als 1, blz. 121
- [91] Link verwijderd, werkt niet meer.
- [92] Redactie Binnenland, *Moderne wetenschap in de Bijbel' aangepast vanwege plagiaat*, in: Nederlands Dagblad, 17-08-2007
- [93] Volgens Taede Smedes is dit overigens niet gebeurd. Ik heb de achtste druk nog niet gezien, dus ik kan dat niet bevestigen of ontkennen.
- [94] Idem als 1, blz. 57
- [95] Hij schrijft in zijn boek *God en de menselijke maat* op blz. 16 dat hij Polkinghorne en Peacocke zijn proefschrift had gestuurd.
- [96] Ik heb het hier alleen over de beschrijving van het creationisme en niet over zijn beschrijving van theïstische evolutie of ID.
- [97] Idem als 1, blz. 20
- [98] Andrew A. Snelling, [*Earth's Catastrophic Past \(Geology, Creation & The Flood\), Volume 1 & 2*](#), Institute for Creation Research, Dallas, 2009.
- [99] Ariël Roth, *Oorsprong (Wetenschap en Bijbel verenigd)*, Uitgeverij Groen, Heereveen, 2003.
- [100] Jonathan Sarfati, *The greatest Hoax on Earth? (Refuting Dawkins on Evolution)(A Response to The Greatest Show on Earth: the evidence for evolution)*, Creation Ministries International, Brisbane, 2010.

- [101] Jonathan Sarfati, *Refuting Compromise (A Biblical and Scientific Refutation of Progressive Creationism)*, Master Books, Green Forest, 2004.
- [102] Mike Oard and John Reed, [Rock Solid Answers](#), Master Books, Green Forest, 2009.
- [103] Peter Borger, *Terug naar de oorsprong*, De Oude Wereld, Urk, 2009
- [104] John Byl, *God en de Kosmos*, Uitgeverij De Groot Goudriaan, Kampen, 2001 (Dit boek is uitverkocht)
- [105] Dr. Vij Soderá, *One Small Speck to Man (The Evolution Myth) (2nd edition revised and expanded)*, Vij Soderá Productions, 2009.
- [106] Harold G. Coffin, Robert H. Brown, L. James Gibson, [Origin by Design \(Revised Edition\)](#), Review and Herald Publishing Association, Hagerstown, 2005.
- [107] Walter James ReMine, *The Biotic Message (Evolution versus Message Theory)*, St. Paul Science, St. Paul, 1993
- [108] Dr. J. C. Sanford, *Genetic Entropy & the Mystery of the Genome*, FMS Publications, Waterloo, 2005.
- [109] T.z.t hier meer over.